

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Закон о електронској трговини донет је 29. маја 2009., а ступио на снагу од 6. јуна 2009. Пре почетка израде закона о изменама и допунама Закона о електронској трговини рађена је анализа ефеката примене постојећег закона. Наиме, за више од две и по године примене уочене су одређене нејасноће и недостаци у пракси. Такође, анализирана су и упоредна решења нарочито земаља у региону имајући у виду да су сличног тржишног развоја и правних система. Заинтересоване стране су путем циркуларне електронске поште замољене да доставе своје виђење и проблеме које су имале у примени закона. Стручне службе министарства су детаљно анализирале захтеве за мишљења о примени закона која су стизала за време периода примене закона. Измене и допуне су настале су као последица указивања заинтересованих страна на поједине нејасноће које су изазвале одредбе закона у пракси.

1. Одређивање проблема које закон треба да реши:

Важећи Закон о електронској трговини садржао је непотрбне и непрецизне дефиниције што је само стварало конфузију и није га јасно разграничавало од других системских закона. Нацртом закона о изменама и допунама врше се техничке исправке и појашњења одређених института, како би се избегла разна тумачења која се у пракси могу појавити и унети правну несигурност. Та појашњења врше се у сврху даље хармонизације са директивом, али у духу правних и тржишних оквира Републике Србије, с обзиром да она још увек није део Евроске Уније. На крају уводе се и нови механизми заштите.

2. Циљеви који се постижу доношењем закона

Појашњење одређених института ради успостављања правне сигурности и дубље прецизирање постојећих механизма а и увођење нових, у складу са директивом.

3. Које су друге могућности за решавање проблема

У току анализе разматрано је неколико могућности за превазилажење проблема у примени закона:

1) Прво је разматрана *status quo* опција, међутим у том случају би бројна питања остала нерешена.

2) Друго, разматрало се да се решења уведу кроз измене Закона о заштити потрошача и Закона о електронским комуникацијама. Ипак смо се сложили да ова питања треба регулисати кроз посебан Закон о електронској трговини и да не треба беспотребно оптерећивати друге законе.

3) Након детаљне анализе дефинитивно је утврђено да измене треба извршити у самом Закону о електронској трговини и је да имајући у виду питања која је потребно додатно регулисати није неопходно доношење новог закона, већ се жељени циљ може постићи изменама и допунама.

4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Предложене одредбе се односе на материју која се регулише законом, тако да је процењено да се на овај начин врши неопходно усклађивање са захтевима

тржишта и директивом. Предвиђеним појашњењима и избегавају се нејасноће у примени законских одредби, а укидање појединих инстиута могуће је спровести једино законом.

5. На кога и како ће утицати предложена решења

Закон ће имати позитиван утицај како на све пружаоце услуге информационог друштва, тако и кориснике ове услуге и потрошаче, пре свега због уклањања низа недоумица због тумачења одређених одредби које су предмет измена и допуна, чиме ће се олакшати њихово пословање и обезбедити већа ефикасност. Што се тиче механизма правне заштите у претходном предлогу измена и допуна које смо вам доставили на мишљење била је предвиђена инспекцијска мера ограничења пружања услуга информационог друштва. С обзиром да смо после детаљних консултација и разматрања дошли до става да би би давање оваквог овлашћења управном органу могло бити веома спорно, решили смо да ту меру подигнемо на судски ниво што свакако пружа већи степен правне заштите. Такође и препорука Европске Уније је да се овакве мере уводе у виду привремених мера, што смо у новом нацрту и урадили.

6. Који су трошкови које ће примена закона изазвати привреди

С обзиром да се једине суштинске измене у овом закону односе на прецизирање обавештења и увођење мере ограничења пружања услуга информационог друштва, не сматрамо да ће те измене утицати на повећање било каквих трошкова у привреди. Једини трошкови који се могу јавити јесу у вези са непоштовањем закона, јер се предвиђа поменута судска мера, и то што се повећавају висине казни у односу на поједине повреде-прекршаје

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Имајући у виду да се једини трошкови могу јавити од повећања казни и то на страни тржишних учесника, сматрамо да такво повећање трошкова које је у границама пропорционалности и које је резултат кршења закона свакако је оправдано кад се узме у обзир циљ који се тиме постиже.

8. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Прецизним дефинисањем појединих појмова и оређивањем односа са другим законима дефинитивно се позитивно утиче у циљу повећања конкурентост и атрактивност нашег тржишта у области електронске трговине. Прецизирање обавештења и увођење мере ограничења пружања услуга информационог друштва утиче се на повећање правне сигурности у овој области што исто значајно доприноси горе поменутиим циљевима. Имајући у виду да ове измене и допуне закона доприносе даљем усклађивању са ЕУ регулаторним оквиром, и да раде на оклањању нејасноћа и препрека, логична је претпоставка очекивати њихов утицај на повећање привредних субјеката у овој области.

9. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о овом закону

Приликом израде текста закона о изменама и допунама заинтересоване стране имале су прилику да доставе конкретне предлоге за измене одређених чланова закона и то по принципу амандмана. Позив је путем циркуларне електронске поште достављен трговцима (“Univerexport”, “Limundo”, “Купи ме”, “Политика”, “ПТТ Србија”, итд...) Америчкој привредној комори. Радна група је имала чланове из Министарства спољне и унутрашње трговине и телекомуникација, Народне Банке Србије, Пореске управе, као и представнике стручне јавности.

Велики број коментара и примедби је стигао али се већина предлога привреде односила се на прецизније формулисање појединих појмова и брисање непотребних. Такође доста предлога је било у вези са пољем примене закона, одговорности пружаоца услуге инфромационог друштва, квалификованим електронским потписом. Око кључних примедби смо се сложили и оне су унете у виду измена и допуна.

Сви предлози су разматрани и настојало се да се нађе најбоље решење за превазилажење нејасноћа, а резултат тог процеса је Нацрт закона о изменама и допунама који укида и мења управо оне одредбе на које су заинтересоване стране указале и око којих смо сматрали да је неопходно интервенисати.

10. Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта

Нацртом закона о изменама и допунама није предвиђена ниједна мера за спровођење акта.